

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

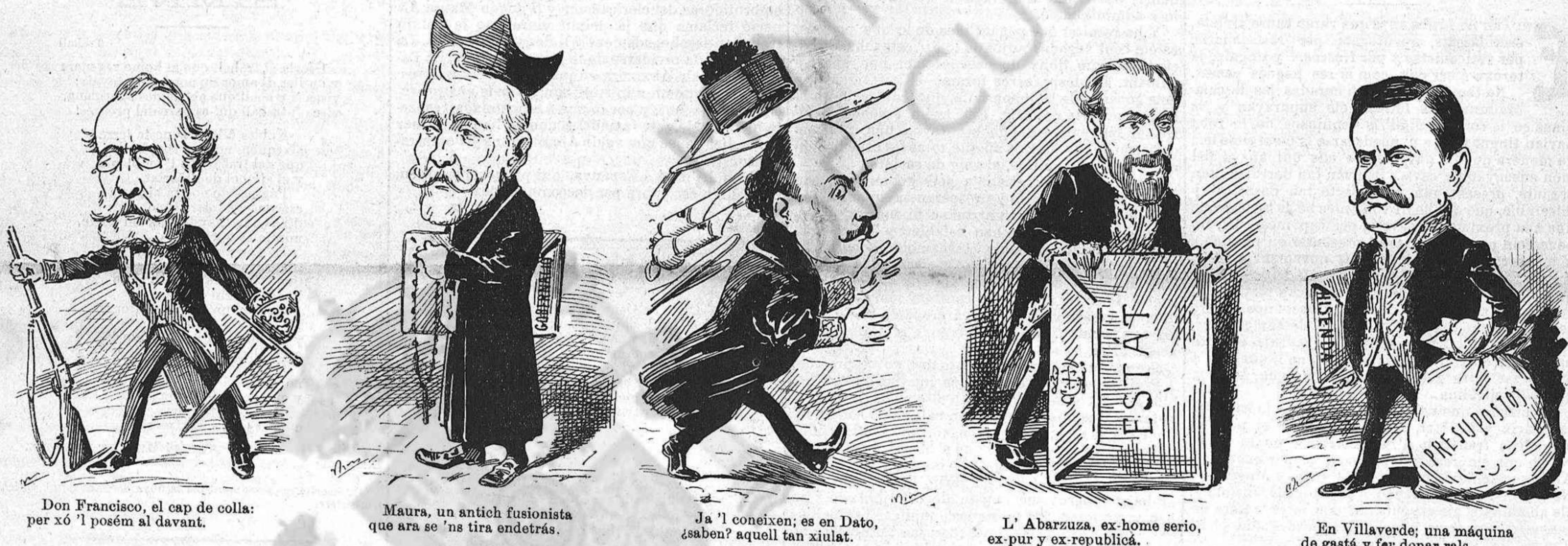
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagori)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1·50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2·50

El nou ministeri

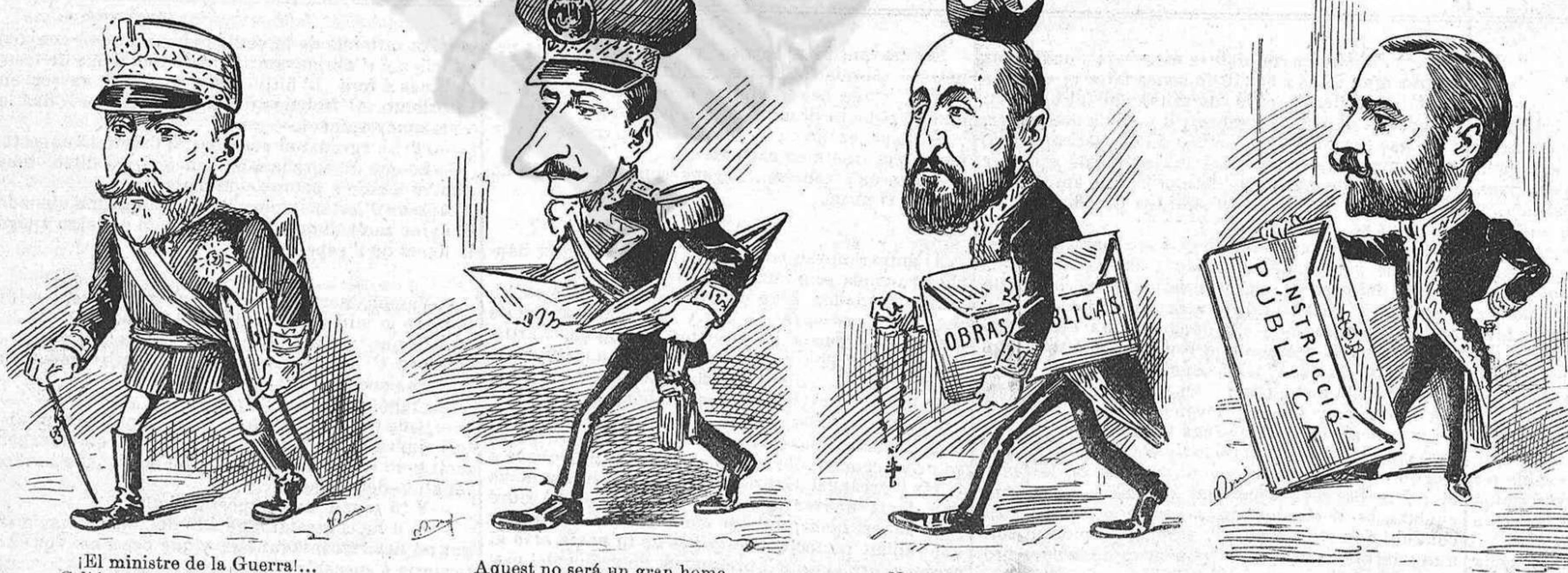
Don Francisco, el cap de colla: per xó 'l posém al davant.

Maura, un antich fusionista que ara se 'ns tira endetràs.

Ja'l coneixen; es en Dato, saben? aquell tan xiulat.

L'Abarzuza, ex-home serio, ex-pur y ex-republicà.

En Villaverde; una màquina de gastà y fer donar rals.

El ministre de la Guerra... Callém y passém de llach.

Aquest no será un gran home, però es, de segú, un gran nas.

Neo y amich fidelissim dels carcas y 'ls capellans.

Ministre d' Instrucció Pública... Veyám qué 'ns ensenyará!

der fora de temps y quan menos s'ho esperavan, han comensat las es-garrapades.

Nous elements, capitanejats per Maura, han vingut á formar part de la colla governant. Passa'l cunyat del difunt Gamazo per home llest y de intenció, y en efecte, ha demostrat que no era tonto al casarse ab en Silvela, y recabar en calitat de desposada, lo que 'l nuvi no nega may á la novia, en pleta lluna de mel. Com á regalo de boda ha obtingut el cobiçiat ministeri de la Gobernació. De manera que dintre del matrimoni, en Maura portarà les cais.

Aquesta debilitat del marit ha fet que tota la seva parentela estallés de rabi. Els fidels, els constants, els amics de tota la vida no saben resignar-se á la idea de que un sobrevingut s' hagi apoderat dels talls més sustanciosos. Allò de que 'l ministre de la Gobernació qu' es qui dirigeix les eleccions, quan vinguí'l cas, no farà altra cosa que mirar per ell, els treu de tino. No s' hi poden avinar á que pugui arribar un dia en que s' digui:—Hostes vingueren que de casa 'ne tragueren.

Per aquest costat la discordia intestina es de tot punt inevitable. Ja s' anuncian disgustos y dissensiments, rebez y enemistats que 's tradueixen en un llenguatge agressiu y provocador. Ja no miran lo que cada hú te dintre del plat, sino lo que hi te l' rival. Menjan si, perque estaven una mica atrasats de gana, pero guaytantse de rebull. A l' hora menos pensada 'ls plats volaran enlayre.

En aquesta situació tirant, es de tot punt impossible que 'l nou govern pugui trobar una orientació per abordar bé ó malament, però en un sentit determinat, els grans conflictes que 'l rodejan. S' ha de tenir en compte qu' en Silvela ha sigut sempre un home inconstant, incapaz de concebir un plan

LA SETMANA
DE DIJOUS Á DIJOUS

—Qui m compra 'ls desxets de un partit?—podria cridar qualsevol drapaire, remenantab el ganxo 'ls restos de l' agrupació fusionista.

Y difficult trobaria qui volgués carregar, abells, no ja pagant, ni tan sisquera de baldivia. Tal ha sigut el desastre. En Sagasta pot enorgullir de que á las seves mans Espanya va perdre las colonias, y las institucions han perdut un dels instruments de govern que li eran més necessaris pera sostenirse. Del partit liberal no 'n quedan més que las runas, en sa major part pulverisadas, que 'l vent de les circumstancies cuidarà d' escampar per tots cantons.

Encare l' home funest, qu' en els últims anys de la seva vida desastrada, hauria de demanar als seus contemporanis un piadós olvit, s' empenya, segons diuhen, en voler reconstituir, aquest monstruós

pilot de desferrals. El seu hereu Moret, no menos culpable, espera d' ell aquest últim favor.

Per la seva part en Canalejas se proposa arrambiar ab tots els elements que vulguin seguirlo per realisar el somni temerari de posar al servei de la monarquía un' agrupació democrática. Altres que valfan més qu' ell, y en ocasió molt més propicia que l' actual, ho havien intentat y van estrellar-se sempre.

Y es que la democracia ó be será republicana ó no serà.

*
Mentre en el camp dels cayguts reina l' aplaçament y la disolució, entre 'ls que han pujat al po-

de govern, y dotat ademés de un caràcter tornadís y fals. Ab ell no's va enllot. Y menos s'hi pot anar portant á bordo una tripulació dividida, entre la qual ningú mira per la direcció del barco y sí cada hú per ell.

Una de les preocupacions del nou govern tan bon punt ha quedat constituita ha sigut la de treure la nota de reaccionari que tothom li atribueix. Al efecte fa valer la circumstancia de figurar en el ministeri homes com en Maura, procedent del camp liberal, y com l'Abarzuza que en el seu temps havia sigut republicà.

Pero no ignora ningú qu' en Maura, á pesar de la seva procedencia, està intimament lligat ab els jesuitas, sent un fill espiritual dels Loyolas que 'l' contan en el número dels seus penitents. Y respecte á l'Abarzuza, la seva apostasía, portantlo del camp republicà al fusionisme y del fusionisme á las filas conservadoras es precisament lo que mes el condemna. Hont anirà á parar collocat en aquesta penitent? De l'agulla al ou, del ou al sou, del sou al bou, del bou á la forca.

Reaccionaris frachs, vaticanistas empedernits, son en Sánchez Toca y l' marqués de Vadillo, que també figuraren en el ministeri. Per mes que, segons s'assegura, diuhen que aquesta vegada no farán del ofici, ja 'ls veurém quan arribi l' hora de treure las ungles en defensa de las seves innatas preocupacions.

Davant de aquesta situació que anirà adquirint cada dia més accentuat un color de sotana de jesuita, cal que 's mostrin units y resolts tots els homes que sustentan ideas progressivas.

S' acostan dies de prova, y ab la lluuya hem de trobar la forsa que al fi asseguri la llibertat de la nació y ab ella la dignitat de tots els ciutadans.

PEP BULLANGA

PASSÉM REVISTA

ENCAIRE no fá dos anys que varen caure xiulats, escridassats, apedregats, per reaccionaris, per vaticanistas y per frescos... y tinguin, ja tornan á ser dalt, com si res hagués passat.

No tenien encara ben curadas les escaldabradures: les ferides les supuraven y 'ls blaus se 'ls coneixíen; ni 'ls esquinços de la roba havien tingut temps d' apedresar-se lo ó surgire's... de manera que hi havia entre ells qui anava pel món ensenyant la ceva... Estaven tan derrotats, tan perduts, presentaven un aspecte tan desastrós y miserables, que qui 'ls hi volta més b'ls hi deixa que fins á la pròxima primavera, pel cap més curt, no pensessin pas en tornar-se á presentar en públic... Y á pesar de tot aixó han sigut novament cridats, y ja 'ls tenim de nou assseguts á taula, serios y tranquils com si may haguessin romput cap plat.

Cert que no podían venir més á destemps... Pero cert també que després de la sèrie de tamborellas, cada cop més ridiculs, ab que la quadrilla sagasta ha omplert l'última temporada, no li quedava á l'empresa altre personal disponible que 'ls de la quadrilla silvelina.

Els artistes que valen alguna cosa per la seva intel·ligència y serietat, aquells als quals el públic aplaudiria frenèticament d'entusiasme, no hi volen res ab una empresa á qui tothom té per qu' brada. Així es que havian de ser els silvelins ó ningú més. No quedava altre remey: ó 's cridava als derrotats, als abominats, als cayguts de dos anys enrera es cassos, ó l'empresa no tenia més recurs que plega 'l ram.

**

L' ANUNCIATA

Ll pobre Sánchez al sentir cridar *El Liberal*, ab la cayguda del ministeri s'estremí de cap a peu, aixugà la ploma ab la bayeta verda del pupitre, y, penjantse al braç del seu roinyós bastó de cossa, se'n anà dret á casa trastornat. Encare no havia rebut del seu amic, el subsecretari de 'n Moret, la aclaparadora notícia, però, 'ls rumors se confirmaven, la cessantia era imminent; y com que 'l miserables sou de trenta duros que 's feya á l' oficina antropometria del Gobern Civil no li havia permés mai fer cap estalvi, s'troba de cop y volta en la més espantosa de les situacions. Per altra part, la seva mulher, carregada de reuma y havent de ser l'escarràs de les feynas domèstiques no li guanyava un centí, y l'Elvira, la seva estima dada, criada com una senyoreta no sabia fer sino sarrell y una mica de *crochet*, no gayre, quins rendiments no li arribaven més que pera 'ls gastos de adornos pel sombreiro y arreglos pe's vestits.

—Era tremendo, tremendo—murmurava á cada pas, á mitja veu, bategantli 'l cor y sense fixarse en els baylets de carrer que 's giravan y 's tornavan á girar pera guaytarlo ab extranyaesa.

—Ócm anuncials hi la terrible nova?—afegia tot pujant la escala á poch á poch.—Oh, y ara que hi caix, avuy que les donas s'han emprenyat en inau-gurar el pessebre... ¡Bon pessebre tindrém, com hi ha mon!...

**

Precisament l'Elvira estava d'alló més contenta. En Gabrielito, un jove que la llambregava temps há, y ab qui havia fet més estreta coneixensa aquest darrer estiu á las velades del passeig de Gracia, havia acceptat el convit y no tardaria á honrar els seus salons per primera vegada.

El pessebre estava á punt; instalat en un recó del menjador, presentava l'aspecte de un esplèndit diorama, l'aixeta de l'aygüera que acaudalava aquell

que la seva situació es avuy inmensament més difícil de lo qu'era quan varen caure, es cosa que salta á la vista del més llusco.

Ella mateixos ho han de coneixer per mica que's recordin del gran tastarro que van sufrir, al anar-se'n de bigotis. No tenen més que palpare's los cos, y allà hont els dolgu, que serà en molts punts, els farà recordar desseguida lo que va passar en aque la fetxa per ella tan infasta, en que l'exasperació del país, com un raig de tramontana 'ls va fer dur el cap-girell.

Y que fou llavors, tornarà á repetir-se, puig subsisteixen las mateixas causas: y la lògica diu que las mateixas causas han de produir necessariamente els mateixos efectes.

Es per ventura que s'ha resolt la qüestió religiosa? Ni s'ha resolt, ni s'ha intentat resoldre de cap manera. En Sagasta, qu'és un maula de primera, ja va cuydar de tenirla entretenguda, ab la ley de associacions de 'n González, als negocis vaticanes del Almodóvar. Pero entre tant, ni s'ha suprimit cap diócesis, ni s'ha rebaixat un céntim del pressupost del clero, y en canvi han anat aumentant fins á vessar els estendards dels convents, ab la frara expulsada dels països veïns que han tingut el bon gust de fer dissapar. Tota la farda la tenim á casa, y no hi ha espanyol que al asseure's á taula no 's vegi obligat á prendre grans precaucions perquè no li caygu un fraje ó bé una monja á la sopereta. N'hi ha més que moscas.

Y de aquest mosqué repugnant, que á la llum de l'hygiene del progrés ha convertit Espanya en el pudrimenter del món, n'és un amich incondicional el nou govern, vaticanista empedernit.

Capàs será de dir que la qüestió religiosa ni tan sisquera existeix, essent el medi de que's valen unas quantas dotzenas de aixalebrats y caps-calents pera moure escàndol. No faran res per resoldre, ans al contrari, no s'hi miraran gens en agravarla... fins que l' disgust públic desboti y llavors ja veurém lo que succeix.

Es per ventura que s'ha resolt el problema de la Hisenda? La grapa de 'n Villaverde la vegada anterior va arraparar sense contemplications al ganivet del país, y tothom recorda de quina manera li va escorrer les buxacás. Se deya que tots aquells sacrificis extraordinaris havian de servir pera regularizar la situació econòmica, fent desapareixer el deficit y estableint la normalitat de una bona y efectiva administració.

Y ha resultat que pagant més de lo que podíam, estém cent vegades pitjor de lo qu' estavam. Els viuixs inverters lluny de desapareixer han anat en augment. Els despilfarros forman el corteig alegré dels governs de la monarquia, que contrasta ab la tràgica miseria del país. Ens anem escolant, mètres en les regions del govern reyna una continua orgia, en la que tots els appetits, totes las concupiscències buscan, frenèticas, el goig de saciar-se.

Els monopolis, sostinguts pels governants, son els únics que viuen y prosperan explotant la miseria de la nació. Al seu arriu s'hi engrisen des caradament els que 'ls han establert y 'ls protegeixen, prevalguts de tenir eternament detentada l'expressió de la voluntat dels cos electoral.

Y en aquest estat d'anguria suprema y per tot consol torna á mostrarse contreta com l'urnia de un aecull de rapinya, la dura grapa de 'n Villaverde, que sembla dir:—Encare no 'n tenim prou; ne volim més!

Preparamos, doncs, á rebre una nova apretada. Prepirine sobre tot els més humils, els més débils, aquells que no contan ab altres medis de subsistencia que l'exercici del treball y que son en l'últim extrem els que tot ho pagan, com l'últim mico del adagi qu' es sempre 'l que s'ofega.

Pensar que pugui aliviar-se la seva sort cada dia més desesperada, fora una ilusió infantil. Mentre hi haja governs que abusin de la tributació y no pensin en fomentar la riquesa pública, 'l treball es qui més no sufrirà les conseqüències. Tots els medis de viure s'aniran apujant fins á ferse inassequibles

precios Jordán en miniatura estava ja donada; las figures eran totas á son lloc sense faltarli el pagès del feix de llenya, ni la samaritana ab el cantir, ni 'l remat d'ovelles blancs. La taula de menjar, plegades sas alas y arreconada a la paret contraria, illuhia una safata contenint una esquisida paracheia de llenguas de gat y peto de monja, una ampolla de cida marca *Ferrer y Gili*, encare per destapar, y sis copas ab ayuga fresca.

La concurrencia començava á ser bastant numerosa; els veïns de la escola y las famílies dels amics del papà hi anaven acudint; y en Gabrielito no tardà á arribarhi dirigintse de dret á l'Elvira, qu' estava encantadora, y donantli una apretadeta de mà que fou per ella una revelació d'altres futurs apretads més efusives encara.

Al bò de la festa, quan l'alegria honesta resplandia en els rostre's de la joventut que olorava que tot allò acaba en ballaruga y mentres les venas cantaven zorzicos de *Navidad* y els noys repetien l'estribillo ab acompañament de culeras de fusta, el pobre Sánchez esperonat pel dolor moral que aquell acte li ocasionava, no poguent fingir més, condubí á la seva dona al despaig y, plorant com una criatura, li etjegà la trista nova de la seva proxima cessantia.

—Esposa meva, li deys, cal que despedeixis aquella gent. Avuy no estém per cants ni per músics... Fèsho avants de repartir las pastas, que al menos ens quedara això per alimentarnos... Pensa en la sort que 'n esperal...

—No 't desanis, Sánchez, qui sab?—responia la seva mulher.—Y quin será el ministeri nou?...

—Es seguir que prijará en Silvela. A Espanya no hi ha altres poders turnants que 'ls liberals y 'ls conservadors... Si al menos hi hagués un de la familia que tingües influència dintre d'aquest parti!

En aquest moment entrà al despaig l'Elvira, tots contents, exclamat:

—Mamá, mamá, qui no ho sab? En Gabrielito m' acaba de dir que, si es cert això de la crisi en favor de 'n Silvela, li donarán una colocació de 2.000 pessetes á l'Administració Econòmica.

á las classes obreras, com ja casi ho son avuy. Tot s'apujarà més els jornals, subjectes á la ley de ferro de la competència, exercida en detriment dels operaris, tant més quan desmai la producció y en sa conseqüència més abundin els brassos que demanen ocupar-se y no troben en què.

L'odi de las classes desheretades anirà cundint y s'exercirà en primer terme contra 'l patró, qu'és el primer que apareix á la vista en tot període de crisi de treball. Se perturbarà l'ordre perquè la fam no té espèra, y l'avore, com sempre, 'ls únics causants de totes las desventures, llansaran la forsa pública al carrer y resoldrán el conflicte á tiros y cops de sabre.

**

[Quel] «Hi ha algú que haja pogut olvidar el paneigrich que fa fer en Silvela del fusell mauser, en fitxa no molt llunyan...

Al home de las camàndulas jurídicas ja no li serveix la daga florentina que un dia va donarli tanta fama; avuy necessita un'arma de més alcans: el fusell provisori.

Ha pruat al poder; es president sense cartera, pero ab mauser y cartutxera plena. Y ben clar ho ha dit que arribarà fins á la crueltat, ab, signi qui signi, que s'atreveixi á perturbarla la digestió.

No sé fins á quin punt l'eficacia del mauser que reserva pels obrers y pels partits revolucionaris, l'emplerà ab els seus mateixos comensals que més de una vegada estiga ben segur que no 'l deixaran pahir tranquilment. Casat de fresh ab en Maura, qu'encara que molt jesuita, procedeix del camp liberal, y amistansat ab l'Abarzuza, que un dia sigue republicà possibilista y no té avuy cap empaig en figurar com á ministre dintre de una situació conservadora ab miras al Vaticà; tot just s'han trobat reunits ja ha comensat la gresca per qüestió de si 'ls uns ó 'ls altres se 'n emportan las millors tallades.

Per aquí va venir la mort de la situació fusionista: per aquí també vindrà inevitable la mort y la descomposició de la situació conservadora.

Ella mateixos s'encarregaran de venjar al país els agravis que li infereixen al ocupar el poder sense que ningú 'ls vulgi, sense que cap necessitat pública reclami 'l seu concurs, ans bé contrariant ab la seva sola presència las aspiracions progressistes y regeneradoras de la nació.

La nació necessita llibertat, democracia, progrés y li donan Silvela, Vadillo y Sánchez Toca. La nació exigeix que 's posi fré á las intrusions odiosas y embrutidores del clericalisme y li donan Maura. La nació reclama que la deixin viure, que la deixin treballar desahogadament y li donan Villaverde. La nació voldrà olvidar-se de la vergonyosa pau de París y li donan Abarzuza. Aquests sis y 'ls tres restants, més que un ministeri, son el pais una provocació permanent, y per lo que á si mateixos respecta un'orga de gats famelichs que no han de passar molts dies sense que vagin á tomballons y á esgarapadas.

[Gran] bé fará á Espanya, qui primer que ningú, emplehi la escombra per descompartirlos!

P. K.

¿QUÉ FEU?

Quan en Cánovas morí, que Deu li hagi dat perdó, junt ab ell va sucumbir el partit conservador.

Y així en vida de 'n Sagasta, no sé si per bé ó per mal, ha fet una mort nefasta el grran partit liberal.

—[Republicans!]... ¿m' escolteu?...
[Republicans!]... ¿qu' esteu sorts?...
[Republicans!]... pro... ¿qué feu?...
al davant d' aquests dos morts?

AGUILERA

Divisións inoportunes

A monarquia no conta ab cap partit numerós y fort. Las pandillas posades al seu servei no tenen més forsa que la que 'ls dona la debilitat agena.

La monarquia no té en la opinió pública la més petits simpatías; ni els que viuen á sou d'ella la defensan.

Avuy menos que mai existeix cap vincle que la uneixi ab la nació espanyola. Espanya li deu solament disgustos. L'interès dels vividors pera conservar una institució á quina sombra viuen, ens va fer perdre les colonies; l'esperit reaccionari y tradicionalista de la monarquia espanyola, manté la ignorància embrutidora del nostre poble; la poca aprensió dels que fan de monàrquics ha desmorallat la administració pública y ha portat ab son mal exemple la immoralitat á tots els ordres de la vida corrompent fins les costums.

Un quart de segle de monarquia restaurada, viscuda ab pau interior, ens ha debilitat fins al extrem de posaros indefensos als peus de qui vulga trepitjarnos. La no inspiré respecte á ningú, y qui no 'ns mira ab llàstima, ens considera com una cosa arcàtica, digna de ser estudiada com un exemplar raro, com un objecte estrany.

La monarquia subsisteix y ningú pot esplicar per quina raó. Els partits que pasturan á la seva sombra son els primers que interiorment s'administran de no sentirse la redemptora puntada de peu que 'ls llenys dels llochs que tan inmerescudament ocupan. Tothom maldí el régimen y está convençut de que les coses no poden seguir en aquest estat deplorable. El desitj uníssim es d'un canvi radical. Pero per lo vist el crit general d'indignació, se sembla molt al crit de *venjansa* que, estenent maquinament les mans, badant la boca y mitjant cançons els ulls, diuhen á coro els comparsas en les tragedias.

La monarquia no conta ab cap element robust pera sa defensa; en sa contra hi té a tothom...

[Quina] llàstima que 'l partit republicà estigui tan disgrat en aquestes circumstancies!

JEPH DE JESPUS

HIMNE (1)

Traball

Gloria al traball que al home regenera y un l'as d'mor de pol á pol cenyix; visca 'l traball que als homes agermana, visca 'l traball qu' es para del progrés

Nobles fills d'aquesta terra
aixequém nostre estandart
que del traball d'í l'emblema
y el símbol de llibertat.

Pàginas de nostra història,
escrites

EL NOU MINISTERI

qui l' tenen, net, brillant, acaba de sortir del laboratori de la regia prerrogativa.

Son nou personatges; tots distingits, tots sabis, tots eminents, tots capaces de salvar l'Espanya i hasta deu Espanyans que se 'l posessin entre mans.

A pesar de ser ja bastant coneguts, volen vostés que ab un salt revisém les seves fullas de serveys? May sigui sinó per refrescar la memòria, me sembla que no resultarà un treball estèril.

Ab el seu permís.

**

DON FRANCISCO SILVELA

Per la mateixa rahó que á la terra dels cegos, el borni es rey, en Silvela es primer ministre á Espanya.

Mort en Cánovas, mort en Martínez Campos, mort tothom, qui sinó don Francisco pot presidir avui una situació conservadora?

S'ha parlat molt de la seva picardia, s'ha ponderat el seu maquiavelisme, fins s'ha dit que té una daga...

Para calumnia. En Silvela no te altra cosa que la xiripa d'haver nascut en terra de cegos.

De viure don Antón, encara seria el modest tinent que havia sigut sempre.

Avuy es capitá; pero ho es per xó: per no haver-hi d' altre.

Qui sab si demà, quan el sol que ara sembla apuntar per la part de Mallorca sigui més alt, podrà don Francisco dirho aixísl...

LINARES

Es el ministre de la Guerra.

Va neixer, va ferse gran, va ingressar en l'exèrcit, va estar un quant temps á Cuba... y no se sab que hagi fet res més.

Tot ab tot, te algo de n'Martínez Campos.

—¿La cara? ¿El caràcter? ¿L'ambició?

No, senyors: el nom.

Com ell, se diu Arseni.

SANCHO DE TOCA

Fá no més dos anys que's dedica al ofici de ministre, y ja n' ha sigut de dues coses.

En el ministeri del any 1900 desempenyava la cartera d'Agricultura. Ara li han donat la de Marina.

De la terra, al mar: el salt no deixa de ser notable.

Imitant á n'aquell personatge de las *Pequeñeces*, que sempre parlava de las seves heroicidades, en Sánchez de Toca pot avuy sense exageració donar-se fums de ministre *nave-terrestre*.

Diu que té grans projectes, que medita grans plans, que vol fer una esquadra....

Molt serà que al cap-de-vall no s'hagi de contentar ab passar revista als mossos de la idem.

VILLAVERDE

Es l'home dels quartos, es á dir, el qu' està encarregat de férnose's esquitxar.

Se'l concepçió un caràcter.

Quan ell diu: «S' necessitan mil milions», el contribuent ha d'afuixar mil milions, pesi á qui pés y costi lo que costi...

Y vaya si surten els mil milions!... Com qu'en cas de resistència... fá un empréstit de tres mil...

De l'última operació d'aquest gènero per ell engipona la varen dirse'n enorimits; però ja fá vinticinc ó trenta mesos d'allò. ¡Ves ara qui anirà á recordarse'n!...

ALLENDÉ SALAZAR

Ja qu'en Villaverde es qui l'fá ministre, just es que l'posém darrera de n' Villaverde. La soga, tras el caldero.

També aquest senyor ha canviat de departament. En l'anterior ministeri silvelista ocupava l' d'Hisia: en l'actual s'ha encarregat del l'Instrucció Pública.

Es aquesta una de les moltes sorts que te Espanya. A més de posseir numerosos grans homes, potser més numerosos que cap altre país, resulta que tots ells son bons per tot. Agafin l'eminença política que vulgnin, y lo mateix es desempenyará el ministeri de Marina, que l' de la Guerra, que l' de la Pau, que l' de les Cuynas econòmicas.

MARQUÉS DEL VADILLO

Pels uns, el marqués es un *neo* com una casa; pels altres, un bon subjecte que no té cap més aspiració que ser ministre, sigui ab qui sigui.

Com l'una cosa no impedeix l'altra, partiré la diferència y diré que el marqués del Vadillo, la *cabra triste*, que li diuen á Madrid, es un *neo* al qual una cartera de ministre no li ve gens malament.

Hi ha malas llengües que l'acusan de que no's tracta ab ningú més que ab capellans.

Aixó no es cert: també s'tracta bastant ab carcases.

MAURA

Ministre de la Gobernació... que diuen que governarà á tots els altres ministres.

Sembia qu'en Silvela l'ha pres de molt bon grat.

Tant, que s'assegura que avans de donarli l' poder, don Dallonsas va dir á don Francisco que si no contava ab el concurs de n'Maura no n'hi havia de fets.

DATO

¿Saben? Es aquell senyor que quan va venir á Barcelona va fer encarir els pitos.

Per no desayunar á n'en Maura, que ha exigit la de Gobernació, el pobre Dato s'ha hagut de contentar ab la cartera de Gracia y Justicia.

De manera que si aquí li van tocar el pito, allí ell ni toca l' pito ni toca nà.

ABARZUA

Republicà ab en Castellar, fusionista ab en Sagasta, conservador ab en Silvela y avuy ministre d'Estat.

LA CAMPANA DE GRACIA

Diuhens qu' es un home superior. Ho crech: si no superior tot ell, per lo menos la seva cara. (Perque mirin que fer tot lo que ha fet, y no caurei a trossos...) Ha de tenir un cutis de primera.

**

Aquests nou senyors son els que definitiva y resoltament venen á fer la felicitat d'Espanya. (Cumplirán el seu propòsit?) Si l'lector té la candidés de volguerlo esperar, li aconsello que agafi una cadira y prengui assent. Perque m' sembla que va llarch, molt llarch...

FANTASTICH

FIBLADAS

Diu que s' està elucubrant un nou plan sobre ensenyansa creant una assignatura pe 'l grau de toca-campanas.

*

Serà assumptu important per expressiva escultura un grup simbolitzant Espanya una criatura y 'l clero 'l Pare Román.

*

D'una nació moribunda l'escut vaig á dissenyar. En un costat un convent; á l'altre un quartel; á baix l'espasa d'un torero mort per un bot enflat; per balassas las sandalias de qualsevol pare sant y per lleó quina història ompla 'ls nits de lagrimalls un sodomita passiu en actitud expectant.

AMADEO

PINÍO de n'Maura sobre 'l poble espanyol:

Espanya es encare un país sense educació sólida y positiva, sense idees progressivas y sense ambient propi pera las grans reformas.

Així pensa avuy l'home, que quan se trobava en l'oposició preconisava la necessitat de fer una revolució desde dalt, per evitar que desde abaix la fassi 'l poble.

Tot just seguit á la poltrona ja s' tira enrera, dominat pel pessimisme. Es lo que han fet fins ara ots els ministres de la monarquia: calsear las ullas fumades de 'n Cánovas, á través de las quals tots ho veuen negre.

Unicament per menjar se las treuen.

L'article 88 de la Constitució determina que no pot haver-hi exèrcit de mar y terra que no haja sigut votat per las Corts.

Las Corts actuals han sigut suspesas, y en el seu dia serán disoïtats sense que hajen tingut temps de cumplir el precepte constitucional.

En un país honest sobre las conveniencies del govern preponderés el respecte á la ley, la situació en que apareix colocat el govern seria considerada com gravíssima y completament insòlita.

Aquí, en canvi, no passarà res. Com aquell viudo del epígrama de 'n Robert Robert, que s'casava de nou, sols pel gust de poder tornar á enviar: aquí s'fan les lleys, sols pel gust de reventarlas.

Casi arriba á creure qu'en Maura te rahó. Si l'país tingües una educació sólida y positiva, las farà respectar á tota costa.

El Español, el periòdic que va fundar en Gama y que 'n Maura venia sostenint, ha plegat el ram tan bon punt aquest últim s'ha enfusat al candeler.

Y ho ha fet per falta de redactors.

Del primer al últim tots han rebut la seva correspondència credencial.

Es allò que deyan: «Se ha de fer una revolució desde arriba,» y tinguin, ja l'han feta.

El marqués de Vadillo, ministre de Obras públiques, un dels reaccionaris més recalcitrants del nou govern, reclama que se li confiri tot lo relatiu á reformas socials, tal com va ferse en temps de 'n Canalejas.

Y farán be en confiarli.

Ell es qui te sintetisa en una sola frase la solució del problema social. La frase es la següent: «Poch pá y molta doctrina cristiana.»

El partit liberal completament reventat.

El partit conservador en les pitjors condicions imaginables, no ja per fer alguna cosa de profit, sino fins per aguantar-se en el poder.

Quan se'n vagi de bigotis (de què faré māgnas, senyors defensors de la monarquia?)

Ara diuhens que 'n Silvela en aquesta nova etapa de govern, se proposa ser més liberal que 'n Sagasta.

Ben poch ha de costarli.

Pero, si ho consegueix, se hi haurà dret á dir: els liberals se disfressan de reaccionaris, y 'ls reaccionaris de liberals: ¿qué tenim á Espanya: governs ó carnestoltes?

La cayuda de 'n Weyler no pot ser indiferent a molts pares de famílies proletàries.

20 mil minyons menos aniran á las filas. 20,000

pares s'estalviaran el disgust de perdre als seus fills en la flor de l'edat y quan més necessiten del seu apoyo.

Vells hi aquí l'únich aspecte simpàtic de l'última crisi.

En la qüestió de l'última crisi, els que van fer un negoci rodó van ser en Puigcerver y l'Amós Salvador que com ex-ministres se mamaven deliciosament la cessantia.

En Sagasta li va embarcar, diuentlos que seria derogat el decret suprimint la cessantia als ministres nous y als vells que tornessin á ser; però la cayuda va venir tan septada que ni temps li va quedar per procedir á la derogació.

Y avuy se troben sense la ganga que avans tenien. Pero (qué dimon!) Consolíne mirantse la punta del nas, que de aquesta feta 'ls ha de haver crescut dos ó tres pams.

En aquest contratemps, lo que's pert en diners, se guanya en nas.

L'escena á Villarreal, una de las poblacions més carcases de la província de Castelló de la Plana.

Hi ha allà un arxiprest que va tenir per convenient traslladar á un mossén, nomenat Torta, y las ovelles de Cristo's van pendre la cosa tan malament, que una remada d'elles, que no baixarfa de 600 caps, va girar-se á cops de pedra contra l'arxiprest y la seva casa fent una gran trencadissa de vidres. Y la gran sort per ell que no l'poguessin pescar, que si no li alsan la sotana y li atissen una surra, que 'ls cops s'hauríen sentit fins al Vaticano.

Així es com m'agradan aquests devots confreres: ja que tantas ganas tenen d'armar tabola á lo menos que se les mesurin ells ab ells.

Instruccions de 'n Maura als governadors enviats á fer la felicitat de les províncies:

«Deu ajudar-se á els cacichs sempre y quan els traballs de aquests tendeixin á sumar forças á favor del govern: deuen ser tractats ab desconsideració quan el treball dels cacichs se dirigeixi á fomentar odis personals ó socials.»

Així en puritat vol dir: —Apoyeuvs ab els cacichs en tot y per tot, favoriu-los y ajudeu-los sempre, qu'ells son els que á les bonas ó á les malas guanyan les eleccions.

Deixis en Maura de distincions jesuítiques y parlar. Si 'ls cacichs no poguessin fomentar odis personals ó socials, traballarien en va y de res servirán.

A un soldat que va entrar á las filas professant el protestantisme van dedicar-se á convertirlo, y al últim va lograr.

Ab aquest motiu, un bisbe va batejarlo ab gran solemnitat; un sub-intendent va apadrinarlo en nom del rey, y per acabar de arrodonir la festa, al últim va ser presentat al palacio.

Sobre aquest punt cap comentari. Sols se m'

Fira de Santa Llucia

—Apa, que vull liquidar!... Aquí tenen las pocas figuretas que m' quedan del temps que m'hi dedicat al negoci. No son novas, pero ben aprovechadas, encare poden servir.

ocorre preguntar:—¿Qué pensarán las naciones extranjeras de questa gran victoria conseguida en las filas del nostre exèrcit?

ALMОСTER, 2 de desembre

Contra 'ls joves que, amichs de divertirnos honestament, sostenim un ball, va descantellarse l' home tenebrós, diuent que la noya que 'ns favoreix ab la seva presència, es noya que no s'estima. Nosaltres creyem que més s'estimarà la que veó ballar ab nosaltres, que no la que 's presta a servirlo á n' ell de criada, puig mentre les balladoras son constants, les criadas del home tenebrós no deuen estar molt segurals en la seva companyia, quan en l'espat de un any 'n ha canviades sis ó set, queixantes totas, al anar-se'n del estómach.—També ha dit que qui vulga comprar un llibre, romano ó història, qui li porti y ell dirà si 's pot llegir. Estém esperant que 'ns digui que quan ens posém s' dinar l'avís, quan 'ell vindrà a tastar l' escudella y 'ns dirà si 'n podem menjar. Vaja un afany de ficar-se en tot lo que no li demanen!

PINEDA, 1 de desembre

Diumenge passat el nostre merlot va dedicar el primer reflet de la missa primera á una noya del poble que ha tingut una desgracia, y que per aquest concepte era digna del major respecte. Pero 'ls merlots místics no solen distingir-se ni per la seva prudència ni pel seu espiritu de caritat, y va prendre peu de aquest succés para dir que de la desgracia de les sevys fillas, las mares ne tenen la culpa, per consentir festejós tan llargs. S' ha de tenir en compte que molts pobres no poden casarse tan aviat com voldrían, per las exigències del merlot, que 'ls demanda diners per unirlos en sant matrimoni. Per lo demés, pobra era la noya bescantada, y es de creure que si hagués sigut rica s'hauria guardat molt de treurelas á la vergonya.

CALDAS DE MONTBUY, 3 de desembre

Per desembrollar las qüestions promogudes pels individus que forman l' administració del Hospital de questa vila y de las quals s' ha fet eco *La Pùblica* en tres llargs comunicats, l' arcalde va reunir al Ajuntament, als administradors y al poble en sessió pública que 's va veure extraordinariamente concurregada. Era un espectacle laastimós sentir com un administrador deya al altre:—«Y las 2,000 pessetas?—«Y las patatas y 'ls fasols?—«Y 'l carbó y 'l vi?

Entre aquest tiroteig, un individuo del Ajuntament digué que lo millor fora que presentessin la dimissió com ho faran si tinguessin una mica d' enteniment.—Entre tant l' arcalde estava plegat de brassos y ab el cap sobre la taula. Un dels dels públics se va treure un diari de la butxaca, y fentne una pilota li va tirar pel cap, diheni:—A dormí al lit!

Aquí té l'lector una idea del estat de perturbació que reyna en questa vila en una qüestió benèfica que hauria de ser atesa ab la més gran escrupulositat.

CANTARS DE TARDOR

El mar, roncant; el cel, gris;
vents humits... fullas per terra...
Per tot se veu poesia...
Pró en lloc se veu cap poeta.

Sense céntims no 'm vols dar
castanyas... Ja m' ho pensava!
Està vist: fora 'ls civils...
ja ningú dona castanyas.

S' acosta 'l fred. De les flors
sols trista memòria 'n queda.
Vé 'l hivern; vé 'l malestar
per tothom... que no té renda.

Sento 'l toc de l' oració
que tot el meu ser contrista.
Sento 'l plany del auellet...
Sento... no tenir querida.

Que ja som prop de Tot-Sants?
Que ara sola regna la fosca?
Que la fresca ja se sent?...
Gran puñado son tres moscas!

Las llebrás y las perdius
hi estan molt bé aquí a Espanya;
que els espanyols sempre 'ns surt...
el tiro per la culata.

Plorém, plorém, espanyola...
Nostra sort també es ben trista!
Y que 'n som de desgraciats!...
Ja s' acaban las corridas!!

ANDRESITO

Política y socialisme

NOCARE que alguns publicistes de indiscretitud autoritat científica retxassan sense motiu las opinions de Benoit Malou, y no atinan á veure en el socialisme un verdader problema integral de aqueixos que abarcen en sa complicada estructura tots els fins de la vida humana, son en camí molt pocas els pensadors que s'atreveixen á negar la poderosa influència qu' exerceix en el desarolllo y solució de aquestas novas ideas el nomenat element polítich.

La major part de la campanya, virulenta y apasionada á rats sostinguda á França per en Jaurès y 'ls seus amichs en contra de 'n Guesde y 'ls revolucionaris marxistas, ha consistit, principalment, en demostrar la gran importància de la República, com l'única forma de govern capaç de accelerar,

per sa virtualitat en l' ordre polítich, el triunfo dels ideals colectivists. Y sense necessitat de recordar araa las frases de 'n Bebel en el Reichstag alemany, inspiradas en idèntich pensament, ni las de 'n Turatti contra en Ferri á Italia, ni tan sisquera la heroïta campanya qu' en consensiblement sentit de fondo amor á la democracia iniciaren avuy á Bèlgica desde 'n Vandervelde fins al últim dels socialistas, convé, no obstant, tenir present lo que, sobre aquest particular deya ja fa alguns anys el Sant Pau del collectivisme; m' refereixo al Engels, gran amich de 'n Karl Marx y colaborador constant en la seva obra.

Aquí van sas paraules traduhidas de la *Neue Zeit*, revista que dirigeix en Kautsky, el célebre contradicteur de las doctrinas un tant heterodoxas de 'n Berstein:

«Es un fet de indiscutible certesa que 'l nostre partit y la classe obrera sols alcansaran el poder al amparo de una República francament democrática. Convinguém—afegeix—en que aquesta es la forma específica de la dictadura del proletariat, com ho demostren que 'ns digui que quan ens posém s' dinar l' avís, que 'ell vindrà á tastar l' escudella y 'ns dirà si 'n podem menjar. Vaja un afany de ficar-se en tot lo que no li demanen!

PINEDA, 1 de desembre

Contra 'ls joves que, amichs de divertirnos honestament, sostenim un ball, va descantellarse l' home tenebrós, diuent que la noya que 'ns favoreix ab la seva presència, es noya que no s'estima. Nosaltres creyem que més s'estimarà la que veó ballar ab nosaltres, que no la que 's presta a servirlo á n' ell de criada, puig mentre les balladoras son constants, les criadas del home tenebrós no deuen estar molt segurals en la seva companyia, quan en l'espat de un any 'n ha canviades sis ó set, queixantes totas, al anar-se'n del estómach.—També ha dit que qui vulga comprar un llibre, romano ó història, qui li porti y ell dirà si 's pot llegir. Estém esperant que 'ns digui que quan ens posém s' dinar l' avís, que 'ell vindrà á tastar l' escudella y 'ns dirà si 'n podem menjar. Vaja un afany de ficar-se en tot lo que no li demanen!

Arribén, en conclusió lògica, á aquest resultat avuy reconegut per la generalitat dels seus mestres y propagandistes del socialisme militant: el partit obrer, que lluita ab singular emprenyo per reivindicacions, á voltas injustas, de carácter econòmic, no te ni deu tenir altre ideal en l' ordre polítich, que 'l ideal republicà.

Y si es cert, com deya 'l Sr. Azcarráte, que de l'estabilitat de las institucions democràtiques depen l'èxit de l'empresa, en part redemptora, que perseguixen els assalariats, just es que quants blassonan de rendir culte als ideals de la llibertat y de la República, traballin aquí á Espanya per' estableir y consolidar el régime politich que hauria de servir de baluard á n' aquests ensomnis igualitaris ab que s'alimentan avuy dia las legions numerosas dels desposseixits y dels humils.

En el nostre país succeix, per desgracia, tot lo contrari. Las massas obreras mal dirigidas pels que avuy se diuen els seus apòstols, enamorats á forsa de predicacions insensatas, de un exclusivisme de classe tan funest com absurd, s'han distanciat sense motiu dels partits afins y han contribuït ab sa conducta al rebaixament miserables de la política espanyola, causa de totas las vergonyas y amarguras que pesan sobre la patria. No comprenen que disgregades en l'ordre polítich, per antagonismes econòmics, les forces genuinament democràtiques, li haurà de ser fàcil al element ultramontà, sempre vigilant y traidor, y unit ademés en tot quant li es comú, imposar el seu esperit en la direcció de un poble al qual las rivalitats dels partits avançats y 'ls errors dels governants han enfonsat en els abismes de l'indiferència y l'esterioritat.

A n' això 's deu en gran part que 'l país permaneix com a corralat, insensible á tot lo que passa, convenuts, á lo que sembla, de que l' esforç generós de uns pochs resulta imposte pera destruir l'hegemonia dels que davant del interès del mando, saben reprimir els seus odis. Y aquí tenim la causa de qu' Espanya sigui encara pel seu atrás y per la seva incultrura un poble excepcional, separat de la comunitat intel·lectual d' Europa per preocupacions atavicas y fanatismes tradicionals, com si encare visqués en plena Edat Mitja, y no siguessim capaces de deixar els caminadors ab que 'ns conduceixen a son antoig la reacció y la Iglesia.

Quina diferencia ab lo que succeix al extranger! Allí l' Estat sab afirmar la independència majestàtica del poder civil, sense que se 'ls hi haja correut als ministres col·locar la soberanía en mans de la Curia romana, ni engranarla ab detriment de la riquesa pública en benefici del Banc; allí es una veritat l' influència vivificant de l'opinió y del Parlament, y's respecte al sufragi y á la llibertat del ciutadà y als nomenats drets polítics, sense que aquests tinguin ja may el seu límit en l'arbitrariedad ministerial irresponsable; allí s'observa per tot arreu la lluita incessant, la passió, la febre, tot lo qu' es senyal de vida y entusiasme per las idees; aquí s'descubreix en tots els partits el cansanci y l'atonis, com si's tractés de un poble agotat y caduc; allí, en ff., 'ls mateixos socialistas col·llan l'interès de la llibertat y de la patria per davant de tota fórmula d' escola ó de secta, y en el amor á son porvenir y á sa grandesa desapareixen las passións menudas y 's foren totas las voluntats; aquí, en canvi, s'olvida á cada instant, en aras de un interès egoista, lo qu' es fonamental y suprem per la sort mateixa de la nacionalitat espanyola.

El que llegeixi las planes de un precios llibre de 'n León Seilliac, intitulat *Les Congrès Ouvriers*, hi trobarà manifestacions ardentes de patriotisme en labis de aquells delegats socialistas que assistien plens de fe en las sevys ideas als Congressos internacionals, y que abandonavan, ni que fos temporalment, els seus entusiasmes per aqueix cosmolitisme ideal que caracterisa 'l programa de Karl Marx. No deixarà tampoch de ser oportú recullir els datos que Ives Guyot ens ofereix en la seva obra *La Comèdia socialiste*, pera convencers de que 'ls collectivists francesos moltes vegades han anat á las eleccions de diputats en intel·ligència estreta

ab els republicans radicals y ab el sol propòsit de plantar cara á la reacció boulangista y ultramontana. Y si encare, després de aquests exemples, quedessin duples en l' esperit dels recelosos y suspicços, bastaria passar la vista pel periódich *L'Aurore* pera convencers de que 'ls capdills del partit obrer recomanaren sempre als seus correligionaris la conveniència de votar en els *ballotages* als candidats republicans ab preferència als nacionals i clergicals, y fins de inclinar-se resoltament a son favor de deu 'l primer instant, en aquells districtes ahont els socialistas careixen de forsa suficient per alcansar l'èxit dels seus candidats.

Per què 'ls socialists no adoptan á Espanya una conducta conseñable? No atino pas á comprendrelo. Succeix per desdixha tot el oposat. En els periódichs y en els *meetings* socialistas las majors y més acerbas censuras van dirigides contra 'ls demòcrates y 'ls republicans. Y cada dia, per culpa de tots, se va extremer, ab evident torpeza, la distància entre 'ls partits que temen el mateix ideal polítich, si be's troben separats per irreductibles diferències de caràcter econòmic.

Urgeix, doncs, posar terme á tan injustificadas discordias y oblidir sens tardanza als requeriments del deber que 'ns exigeix á tots, republicans, demòcrates y socialists la necessitat imperiosa de lluitar units per l'ideal comú de la llibertat y de la República, sens perjudici de separarnos al dia següent, després de la victòria, á traballar dintre de la legalitat per las conquistas peculiars de cada partit.

MELQUIADES ÁLVAREZ

LA FELICITAT

N'hisendat que no 'n tenia prou ab fer dalir als pobres, tingué la barbara ocurrencia de fixar en una de las millors fincas que tenia á ciutat, en el barri més aristocràtic, el més original dels cartells: «*Aquesta casa serà immediatament d'aquell que probi qu' es felís.*» No cal dir la munio de gent que 's reuní tot seguit davant del edifici. Al cap de poch de fixat l'escèntrich anunci tota la ciutat ho sabia; els diaris n' havien parlat y ningú feya cas d' altra cosa. Ja hi podia haver crims horripilants y incendis terribles, la gentada no compareixia com sempre al lloc dels èxits; altra cosa li cridava l'atenció.

Aquell cartell estrany fascinava, pero de quina manera!

A n' ell, al panxa-farta, á qui la prempsa clerical y burgesa tractava d'home esplendid y filantròpic, allí 'l tenía divertit de vers. Estípidament convenut de que ningú podría probar sa felicitat, porque aquesta no existeix en las classes necessitadas, se fregava las mans de gust guaytant per darrera 'ls vidres.

L'engrescava aquella colla d'encantats, joves y vells, homes y donas y criatures, aquella multitud qu'obra uns ulls com unes tarongas, que quedava pensativa y se'n tornava rumiant: «Qui hi ha que sigui felís?»

En tot y això 's presenta l'hipòcrita, ambiciós y egoista fent una cara de Pasquas, porque era hereu del zoig de l'altra vida.

—La casa no es pas per tu.

—Per què?

—Perque si fossis felís estarías content, y si estessis content no desitjarías res més que 'l teu cel.

Feste enllà!... Tú vols pendre lo qu' es d' un altre.

Y la criats l' engejan a la porta.

En el viciós fou internat en la sumptuosa cambra del escèntrich.

—Soch felis consumintme, malgastant. Posseixeo la felicitat, perque 'm revolco com Epicur sobre las volupcias del vici. Aquest palau es meu. Serà 'l foch qu'en holocauste oferiré á Afrodita.

—T'equivocas, no es pas per tu! Si fossis felis á horas d'ara cremaría l'incens de las tevases passions y tú no serias aquí!... Vésten, no 't vull veure més!

Y en sent fora varen desinfectar la casa.

Y seguidament entrà l'miserable, el pobre, que viu com un gos dels ossos que li tiran; extenuat, ruïnat, fet un pedat tot ell.

No sé pas com devia volquer probar qu' era felis; pero lo cert es que 'l cinich potentat se respallà plé de fàstich y després li abordà un llop que li esqueixà las canes.

—L'hisendista mal ànima ballava d'alegría.—La casa es solament meva! Quina broma que he fet sense costar-me un céntim! L'únic que podrà guanyarla, segurament qu' es el boig. Pero 'l boig no vindrà, perque si vingués no seria boig y no sent boig no seria felis! Je, je, je!... Y 's fregava las mans entre cuixa y cuixa.

Mentre estava dissortant aixís, se sentí un gran soroll seguit d'un espantable tarabastall, y la porta del palau magnífich caygué fest estellas.

Y entrà un home decidit, enèrgich.

—¿Qué fas? ¿Per qué t' atreveixes á entrar aixís á la casa d'un altre?

—¡Cóm la casa d'un altre!... Aquesta casa es meva. Entro aixís perque 'm dona la gana. A fora d' aquí!... Y doná l'esbranzida per clavar la cosses.

El burgés espantat:

—Pero qui ets tú, home sanguinari, que no havia vist mai? No ets pobre, perque al pobre 'l tinch dessota 'ls peus. Ni ets ric perque no 'n fas la cara. Qui ets tú?

—No soch sanguinari, soch l'home fort. L'home felis. L'home nou que creu en la Vida, que traballa perque 'l Traball es sant, perque fortifica, perque es

la salut de l'existència. No m'espanta 'l dolor perque es una sensibilitat que dona reileu al Benestar, ni m'aturreix la Mort perque no es mort, sino eterna renovació de las cosas de la naturalesa infinita y eterna.

—Pero si ets felis per què vols aquesta casa?

—Per aquells que no 'n tenen, pels débils, pels esguerrats, que no haventse fet ells no tenen cap culpa, perque la culpa no existeix. Per ells la vull; jo no la necessito.

El rich, pobre d'ànima, abaixá 'ls ulls confós arronsant las espàtulas.

—No tinguis por, decretí, no 't faré mal. T' he dit que la culpa no

perque la mort al mon
al pecar ha portat.
y sens la *falta* d' Eva, al mon qui hi fora?...
d'Tindràm tants de sants á n' els altars?...
d'Sant Agustí, á les horas,
podria haver dit d' ella tant de mal?
Y finalment, lector, que de la dona
ne digan lo que vulgan tots los sants;
jo crech en sa pureza,
per' mí ella ho es tct en 'questa vall.

JOEGEN

PER LA PRÓXIMA RIFADA

La persona de D. J. Starsams interessa 2 pesetas
50 céntimos en el billete N.º 5,878 del sorteo que
se celebrarà en Madrid el 23 de Diciembre de 1902.

El Depositario,
T. Bonasort

Per no perdre la costum
y perque no siga *dit*
que no hi poso cap diné,
també aquest any m' hi desdi-
nerat, puig tinch un *taló*
quin número, segú estich,
que no serà *mà* ventura,
per mes que no falta qui
de tenir bon *nas* s' alaba
al primer cop d' *ull* ha vist
que 'l número fa la *cara*
de treure. Si fos aixís
trenuria 'l ventre de pena
puig anava á ferme un tip
de *peu* de tocino ab nap
qu' es el meu plat favorit.
He dit.

J. STARAMA

A UNA MARE

Ets mare y vas á missa
á postrarte al davant
d' imatges insensibles
obsequis pidolant?

Vas molt equivocada:
la qu' es mare no cal
pas que pregui á altra imatge
que al seu fil estimat;
aquest deu sé l' seu ídol
aquest deu sé 'l seu sant.

Transformá 'l planso en home
útil als seus semblants
avans que manso, digno,
ans que religiós, honrat;
que odihí 'ls privilegis,
devot de la veritat,
renyit ab els hipòcritas
y ab els que fan esclaus,
eixa oració es la sola
que 't pot dignificar.

J. COSTA POMÉS

LA TARGETA

Ha pres possessió del mando de la província
de Barcelona un general de qui fins ara no ha-
viam sentit parlar mai en la vida, 'l Sr. don Car-

—No 'ns volém esperar més! Els primers quartos que recullim, serán per fer una nova esquadra.

—Molt bé, don Francisco! Pero per assegurar la seva estabilitat, quan tingui 'ls barcos fets no 's descuydi de posarlos carbassas.

(*) Els teniam desde la època en que en Silvela va ser ministre de Marina y 's quedaren sense publicar per haver canviat la situació; pero avuy, en vista dels fantàstichs projectes navals del nou ministeri, ha tornat per ecls l' actualitat y 'ns decidim á donarlos á llum.

¡Tot per la Marina!

Dibuixos pòstums de J. Lluís Pellicer (*)

los Espinosa de los Monteros. En un país com el nostre ahont de generals n' hi ha á la ratlla de 500, res té d' extrany que la major part dels seus apellids ens siguin completament desconeguts. Ni 'ls espanyols temim prou memòria pera retenirlos, ni tots els generals que avuy rumbenjan els entorxats se diuhen Prim, ó un nom de aquells que 's fan populars per haver presenciat el poble la seva creixensa, primer en els camps de batalla, després en els combats de la política.

D. Carlos Espinosa de los Monteros procedeix de Palacio. Ell mateix ho ha revelat aixís, á penas arribat á Barcelona, al presentarnos la targeta.

Davant de alguns periodistes (jo no hi era; però segueixó ab fidelitat la ressenya dels periòdics) va explicar la seva procedència, la causa del seu nombrament y 'ls seus propòsits.

Desprè de saludarles afectuosamente (segrabeix la salutació y, com á periodista cortés, corresponch tornant) les participó que su nombramiento era debido á indicacions de la reina, quien sentia especial predilecció por Catalunya.

Afadió que S. M. (suposo que la reina mateixa, perque estant en monarquia de majestat n' hi ha mes d' una sense contar á la de Caldas) le había elogiado grandemente la conducta del Sr. Manzano en el Gobierno de esta província y en su campanya moralizadora, habiéndole indicado la conveniencia de que la continuara, como así estaba dispuesto á hacerlo.

Terminó el Sr. Espinosa recomendándose á la benevolència de la prensa, pues sus intencions eran las de proseguir las huellas de su antecesor, y manifestando que no había podido despedirse de los ministros per la rapidesa con que se efectuó el viaje.

**

De aquestas manifestacions fidelment transcritas se 'n desprenden alguns conceptes altament interessants.

En el terreno constitucional se veu desseguida que 'l Sr. Espinosa de los Monteros es un governador diferent dels altres, per no dir de una procedència mes elevada que 'ls demés. En efecte: mentres á tots els governadors els designa y 'ls nombra 'l govern responsable, al Sr. Espinosa de los Monteros 'l han designat les institucions mateixas. No procedeix dels talers del govern, sino de la màquina motora del sistema. Tant es aixís que governava encara en Sagasta quan va ésser nombrat, y gober-

nant en Silvela ha vingut à Barcelona. Es, donchs, un governador de una casta superior, de una qualitat extra, que s'escapa à las influencies determinants dels cambis de govern. No ha hagut de passar pel torn dels partits. De Palacio à Barcelona, sense ni sisquera despedir-se dels ministres; de Palacio à Barcelona à *grand vitesse*.

Nosaltres ens limitém á consignar els fets, deixant als Doctors en dret constitucional el cuidado de fer els comentaris qu' estimin convenientes.

Un altre punt de vista. No ha sigut el rey, avuy en el plé us de la seva soberania, qui ha fet la designació del general D. Carlos Espinosa de los Monteros, sino la senyora que fins à maig del any que corre signé reina regent d'Espanya, y que avuy, fora la influencia domèstica que pugui exercir sobre l' seu fill, no té senyalada cap funció de govern, dintre del organisme constitucional.

Y no sois la que sigué reina regent, obeyint á la predilecció que diu sentir per Catalunya, es qui ha fet les indicacions perque'l general D. Carlos Espinosa de los Monteros signés nombrat pel mando de aquesta província, sino que al nou governador li ha trassat la norma que havia de seguir, y á la qual ell, per la seva part, se proposa atemperar-se.

Aquesta norma consisteix en no separarse un punt de la conducta del Sr. Manzano, que tant se va distingir en la seva campanya moralizadora.

Ara bé: si tant va distingirse'l Sr. Manzano ¿per qué se'l va remoure? Haventhi tanta facilitat á Palacio per designar gernadors ¿comó no s'emplea en sostenir en el seu càrrec als que ho fan tant bé, com ho feya'l Sr. Manzano, fins à mereixer l'honor d'ésser citat com a model?

Ja ho veuen: després de recullir la targeta que'l nou governador ha entregat als periodistes que acudiren á saludar-lo al prendre possessió del mando, la miro per tots costats y 'm perdo en un mar de confusions.

Estich que ja no sé qui mana á ca'n Ribot: si 'l rey... ó en Silvela.

Això será degut, sens dupte, á que la província de Barcelona, ab tot y ser la predilecta de la senyora qu'exercí'l càrrec de reina regent, se troba fà prop de deu mesos privada de tots els drets reconeguts al resto dels espanyols en el Còdich fonamental del Estat. La suspensió de las garantias constitucionals pot autorisar, segons com s'interpreti, la intervenció directa del poder moderador, en las funcions de govern de la província de Barcelona, ahont las lleys constitucionals no regeixen.

Aquesta es l'única explicació que trobo... Pero en aquest cas, que tant se sembla á lo que succehió dintre d'un règim absolutista, se'm figura veure destruïda, ó quan menos relaxada la tant ponderada unitat política del estat espanyol.

P. DEL O.

Lamentacions d'un nebó

—Oncle, m' heu ben albardat!

—¿Qué t' hi fet?

—Una jugada, d'aquelles que no's perdonan ni en 'questa vida ni en l'altra. Sinó que ho veig y que ho palpo, diria que no es cert, vaja!

Rifarse un oncle à un nebó!

Armarli una ensarronada que casi 'l deixa per portar...

Això sols se veu à Espanya, y encara potser no més en la familia Sagasta.

¿Hont es la veu de la sanch?

¿Hont es aquella unió santa que diuhen que hi ha d'haver entre la soca y las branques?

—Noy, vens ab molts geroglífics, y jo no estich per camàndulas:

si no t' explicas més clar, no sé pas de qué t' exclams.

—¿Es dir que feu el pages?

—Ja no més això 'n faltava!

Després d'haverme trahit, sortirme ara ab la sonada de que no sabeu qué vull...

Sou un oncle sense entranyas, un logronyés descastat,

un mata-parents, j'un cafre!

—Pero reventa d'un cop, si pot ser, mala negada!

Descapella, ¿qué t' hi fet?

—¿Qué vau dirme aquella tarda, à mitjans del mes passat, quan vareu envia à bucarme per donarme una carta?

—Us ne recordueu?

—No gayre.

—Donchs jo sí. Sabent, com sé, que ara 'ls ministres que cauen quedan sense cessantia y tenintla jo guanyada

del altre cop que viaig serne, viaig dirvos que renunciava al honor de formar part del govern que preparava,

perque no 'm venia bé el perdre la picossada de mil cinch cents duros l' any.

Vos llavors, per obligarme à firmar l'acceptació,

vau dirme: «No siguis ase,

»y confia en el teu oncle,

»qu' es home que la sab llarga.

Desseguit que les Corts s'obrin,

desfàrem d'una plomada

à la llei que avuy suprimeix

les cessantias, y pata!

—No es cert que vau dirme això?

—Si, bé, y qu'?

—Qu' en la confiança

de que vos me cumpliríau la vostra honrada paraula,

viaig acceptar la cartera:

juro com un pastanaga,

perdent per aquest mer fet

el dret á las set mil lluñas,

y al punt que s'obren las Corts,

s'arma un xich de saragata

y vos, en lloc de pensar

que jo 'm quedava à las capsas,

ho agafau pel cap que crema,

deixeu les riendes en banda,

Els dos sembradors

Diuhen que sembran reformas, pero no 'ls cregueu, germans:

la llevor que aquests escampen es llevor de capellans.

presenteu la dimissió, puja la colla dels altres, y bona nit y bon' hora; de la noche à la mañana, me trobo sense cartera, sense empleo, sense paga y sense 'ls trenta mil rals que la cessantia 'm dava. Contesteume, jaixó ho fa un oncle que tingui nas a la cara? —Fill, qui ho ha fet no soch jo, han sigut las circumstancies. ¡Qui ho havia de preveure tot això? Jo 'm figurava qu'encaire que l' temps fos just, fé una llei tornant la paga als ex-ministres, seria quèstio d'una esgarrapada. M' hi equivocat, i qué vols ferhi! Fins els homes de més pràctica la tenen un' hora tonta.

—Ah! Pues jo aquesta primada no me deixo passar. —¿Qué vols dir?

—Sent vos la causa de la perdua que hi sufert, teniu el deber de darmes alguna indemnisiació —¿Jo? Que te la dongui en Maura, que ara es l' amo de les peras. —Això 'm contesteu, mal' ànimà? —No sabeu que jo soch pobre y que sense aquista ganga que per culpa vostre verdo l' hauré de ballar molt magre? —Nebot, bállala com vulguis: hem fet una pasterada, però l' hem fet tots junts. Per lo tant, aguantà y callà: que si tú 't sentis d' una cosa, jo 'm sento de moltes altres. —Al menos, feume un favor, respongueume una paraula: si avuy per demà 'm trobes sense un ral à la butxaca, ja que à vos en primer terme dech la meva actual desgracia, francament 'me manindràu?

—Vés... !Que 't mantingas els frares!

C. GUMÀ

La Junta directiva del districte de B. saluda al señor Silvela y al felicitarlo per la seva merescuda elevació al poder li recorda la fe inequeritable ab que sempre ha seguit les seves ordres.

«Grup Unió Conservadora liberal felicita als señors Silvela y Maura, y considera 'l dia d' avuy com un dels més felisos de la seva existència.»

«Cassino Provincial conservador envia als señors Maura y Silvela las més entusiastas felicitacions y 's posa com un sol home á la seva disposició per ajudarlos á salvar la patria.»

Si'l señor Silvela y 'l señor Maura no ho entenen, ni may. ¿Poden aquests felicitadors expressar més clar el seu desitj de que 'l govern se recordi d'ells y 'ls deixi llepar alguna cosa?»

Pero lo espontànement monumental es la desaprensió—per no dirlo en forma massa crúa—ab que 'ls mauristas y silvelistas d'última hora's dirigeixen al rey.

Telegrams se veuen aquests días que son verdaders models de frescura.

—Senyor—diu un d'ells:—El Comité conservador del districte 17 eleva 'ls seus respectes als peus del trono y felicita á S. Magestat per l' acte de sabiduría que acaba de realitzar entregant el poder al gran patriota don Francisco Silvela.»

La broma no pot ser gracios. Segons aquest telegrama, l' haver entregat el rey el poder á don Francisco es un acte de sabiduría. Y donchs, si l' haqüen entregat á un altre, ¿qué hauríen dit els condicions del districte 17? ¿Cóm l' hauríen calificat llavoras l' acte del rey?

—Tan fàcilment olvidan aquests monàrquics de pà sucat ab oli que, segons las seves teories, la corona no pot equivocarse may y que, dongui 'l poder á n' en Pere, dongui á n' en Pau, las resolucions del Rey son sempre sagradas y 'ls seus actes inviolablement sabis y acertats?

Per ser bon comediant s'ha d'estudiar bé l'paper, y aquests senyors, marejats ab l'olor del ranxo que senten sortir de la cuyna del pressupost, ni l'han estudiad ni saben lo que's pescan, ni fan altra cosa, ab tants telegramas y tantas protestas de monarquisme, que demostrar al mateix temps que la seva torpeza la seva desfatxat.

Tan senzill que serà, ja que no saben disfressar hábilment las seves idees y actituts, dir la veritat neta y pelada!

—No comprenen que la nació ja està temps hán en el secret y que las seves manifestacions, apenas fetas, quedan inmediatament traduïdes al llenguatge vulgar?

—Saben lo que volen dir els telegramas d'adhesió que avuy dirigeixen aquests barruts al señor Silvela?

Volen dir lo següent:

—Nosaltres, don Francisco, no 'ns recordavam de vosté ni de l' ànimà que l' aguantà. Tant se 'ns endonan els principis monàrquics conservadors com els del moro Mussa, y de no haver caygut en Sagasta, tingui vosté la seguretat—que ja la deu tenir—de que l' nostre darrer pensament era gastarnos una pesseta en telegramas á vosté consignats. Pero, amic, el poder ha vingut á les seves mans y es necessari obrir l' ull, avans altres golafres no se 'ns anticipin. Per lo tant, sàpig que l' estimém, que 'l felicitém, que 'ns té incondicionalment á les seves ordres... y qu' esperém que 'ns deixarà sugar una mica.

Y 'ls que dirigeixen á la corona venen á significar això, poch més ó menys:

—Senyor: Nosaltres no creyem en res ni 'ns importa un pito que la patria se salvi ó 's perdi; pero com que vosté ha donat el poder á n' en Silvela y esperém que aquest tio ens deixarà seure á la taula

del pressupost, trobém que las institucions han estat molt oportunes, y ab tan plausible motiu ens repitsem ardent monàrquics conservadors y admiradors del trono.

Pero jo vajin á demanarlos sinceritat y franquesa á uns polítics com el nostres, nascuts y criats entre la mentida y la falsa!

No: d'Espanya no pot dirse lo que deya aquell viatger, que al tornar de Suissa y al preguntarli:—¿Qué li ha semblat Ginebra?—responia:—Una caverna d' homes de bé.

Espanya es senzillament una colecció de cavernas d' homes de mal; un campament de gent sense principis ni vergonya, que mentre pugui afastar-se á las costelles del país, no bi ha baixesa que no cometi ni telegrama que no firmi.

A. MARCH

PROFESSIÓ DE FÉ

AL AMICH Y TOCAYO EN LLUIS AMAT

Jo tinch Fé, com ne té l' home que aixecant els ulls al cel, implora misericòrdia ab l' oració mes fervent.

Jo tinch Fé, com també 'n tenen els musulmans y 'ls jueus; puig la Fé no es patrimoni dels sols creuhen en Deu.

Aquests que 'n diuhen heretjes sens que ho siguin, puig molt mes ho son tots els que voldrían ab gust arranca 'ls la pell, també tenen la Fé seva;

per mes qu' es molt different la Fé dels uns y dels altres.

¡Quàntas persones coneix qu' en nom de la Fé detestan als que no pensan com ells, y la Fé que tan blossoman, no 'ls passa may de les dents!

En canvi, 'n coneix molts altres que sens profanar, per cert, el nom de Fé que al cor guardan com el mes preuat joyell, ab Fé pel b' sacrifican, sense que 'n fassin esment.

Jo tinch Fé; mes la Fé meva no es questa Fé que ofen 'n'ls que com jo no pensan; es de ben dit-tinta llei.

La meva Fé immaculada, no es la mateixa qu' empeny al home, perque fereixi tal vegada à germans seus.

Jo tinch Fé que una donzell s'axiplugu en mon raser, y vulgui en jorns de gaubansa donarme un munt de fillets, perque cloquin mas parpellars y emboliclin mon cos fret, quan per las regions ignotas la mort ecampi mon sér.

Y tinch Fé.. ¿per qué no dirlo? Tinchi Fé de que l' home-rey de lo creat, s' instrueixi per el camí de l' Avenç rebutjant innables lluytas á fi de qu' en l' Univers regni la pau mes eterna.

—Aquesta es la meva Fé

LLUIS G. SALVADOR

EL PAIS DE LA BARRA

QUINZE días enrera, quan en Maura no era més que un caballer particular y en Silvela no passava de ser un jefe de partit en situació de quartel, à Espanya, tirant per llarch, devia haverhi una dotzena de mauristas y un parell de centenars de silvelistes.

Ayunt els silvelistes se contan per milers, y cada dos ó tres passos topant vosté ab algú que 's diu:—J' soch dels de 'n Maura.

—¿Desde quan?

—Desde... desde que m' hi convensut de que aquest home es l' únic que pot salvar el pais.

Vol dir qu' es maurista desde l' dissappe passat, dia en que l' ilustre mallorquí va entrar en possessió de la clau del rebost.

OM mes aném menos valém.
Els parlaments, segons la lley, haurian de durar quatre anys; però 'l fet es que no n' hi ha cap que hi arribi.
Al cap de un any y mitj ja no serveixen, y son disolts sense haver fet res enterament, mes que unas quantas dotzenes de discursos dedicats tots ells á la política menuda.

Els parlaments elaborats pels monàrquichs no donan mes de sí. Son com aquells puros buys de dintre, á penas se'l encén, llenjan quatre esquitxos com si fossin cohets, y hi ha que tirarlos.

Un partit lliberal y un partit conservador. Dos jochs de cartas, descaballades, de pinta different, reunides com s'ha pogut, y no obstant las úniques que 'fan servir fa ja mes de 25 anys.

[Y si 'n son de brutas, manejanlas com las manes sempre mans greixosas!]

Tan brutas que ja no's coneixen ni 'ls reys ni las sotas. Y ab tot s'ha de continuar jugant ab elles: no n' hi ha d' altres.

En una quincalleria:

—Tenen un pito?

—Sí, senyor.

—Quan val?

—Una pesseta y mitja.

—Una pesseta y mitja? Pero si encare no fa un mes vaig comprarne aquí mateix un de igual, y no me 'van contar mes que una pesseta!

—Té raho: pero de llavors ensa 'ls pitos s' han pujat en Dato.

Las Corts van ser suspeses dimecres de la setmana passada.

La lectura del decret, no va provocar cap manifestació ni en un sentit ni en un altre.

Va reinar un silenci sepulcral.

El verb reinar y l'adjectiu sepulcral en cap mes ocasió apareixerán tan estretament units, mes que començen.

Per viatjar rodó, el que ha fet el Sr. Bertrán de Amat, senador catalanista per l'Económica.

Apenas nombrat, va anar-se'n á Madrit, y á penas va pendre possessió del càrrec va anunciar una interpellació al govern sobre 'ls successos de Catalunya.

La interpellació va anar-se aplassant, á causa de tractar-se del mateix assumpte en el Congrés, y en tot això van tancar-se las Corts, y 'l Sr. Bertrán de Amat va regresar á Barcelona, ab el discurs dintre del pap,

No podrà dirse que no siga un digne representant de la Económica: tenia un discurs á punt y l'ha economisat.

El dimars á Madrit, va haverbi una renyida batessa en una casa de joch, ab el seu acompañament de cops de cadira, garrotades y tiros.

Per qüestions també de joch y casi á la mateixa hora hi hagué una sèrie de disparos de revòlver en uns dels cafès mes cèntrics.

Tot això dels tiros ¿saben que vol dir? Que 'ls jugadors, que regularment son ministerials, l'han donada en mostrar la seva alegria, fent salvas per la pujada de 'n Silvela.

Llegeixo que 'l General Linares á penas possesionat del càrrec de ministre de la Guerra, va haver de subjectar-se á una delicada operació odontològica.

Y diu el telegrama que dona la notícia: «Aunque la operació fué felíz, el paciente sufrió mucho.»

Menos mal si li han quedat les dents en disposició de funcionar triturant turró.

Això es lo que haurian de fer tots els ministres al pujar al poder: arreglar-se la dentadura.

En Caviteritu, apena nombrat el nou govern, va prendre'l tren de Madrit y cap á veure á 'n en Silvela.

—¿Qué necessitan á Barcelona? —li va dir alsants de puntetes —¿un arcalde de talla? Donchs aquí estic jo.

Ningú com en Tort y Martorell pot emprendre per un tres y no res viatges á la Cort. ¡Ell ray que viajà ab mitj bitlet!

A Ubeda va estallar uu motí al crit de «¡Fuera los gitanos!»

Vels'hi aquí un crit de guerra que ab el temps serà general en tot' Espanya.

¡A fora 'ls gitanos blancls!

Ja ho deuen haver reparat que La Perdiu comença á fer l'aleta á 'n en Maura.

El tracta de home de talent, d'esperit cultivat y seré, fins de fill no descastat de Mallorca «la bella germana de Catalunya.»

¡Quants piropos y qu'empalagosos!... Mes valdría parlar franch, y dirli clar y catalá:

—Sr. Maura: sempre qu'enseti una ensiamada, no llenisi las engrunyas... Recordis de La Perdiu.

Las Corts segastinas, com es natural, serán disolts... Justo castigo á su perversidad.

Y per las que han de fer el joch de la política de 'n Silvela, se celebraran novas eleccions, haventse fixat, segons sembla, per efectuarlas, l'últim diumenge del pròxim mes de mars.

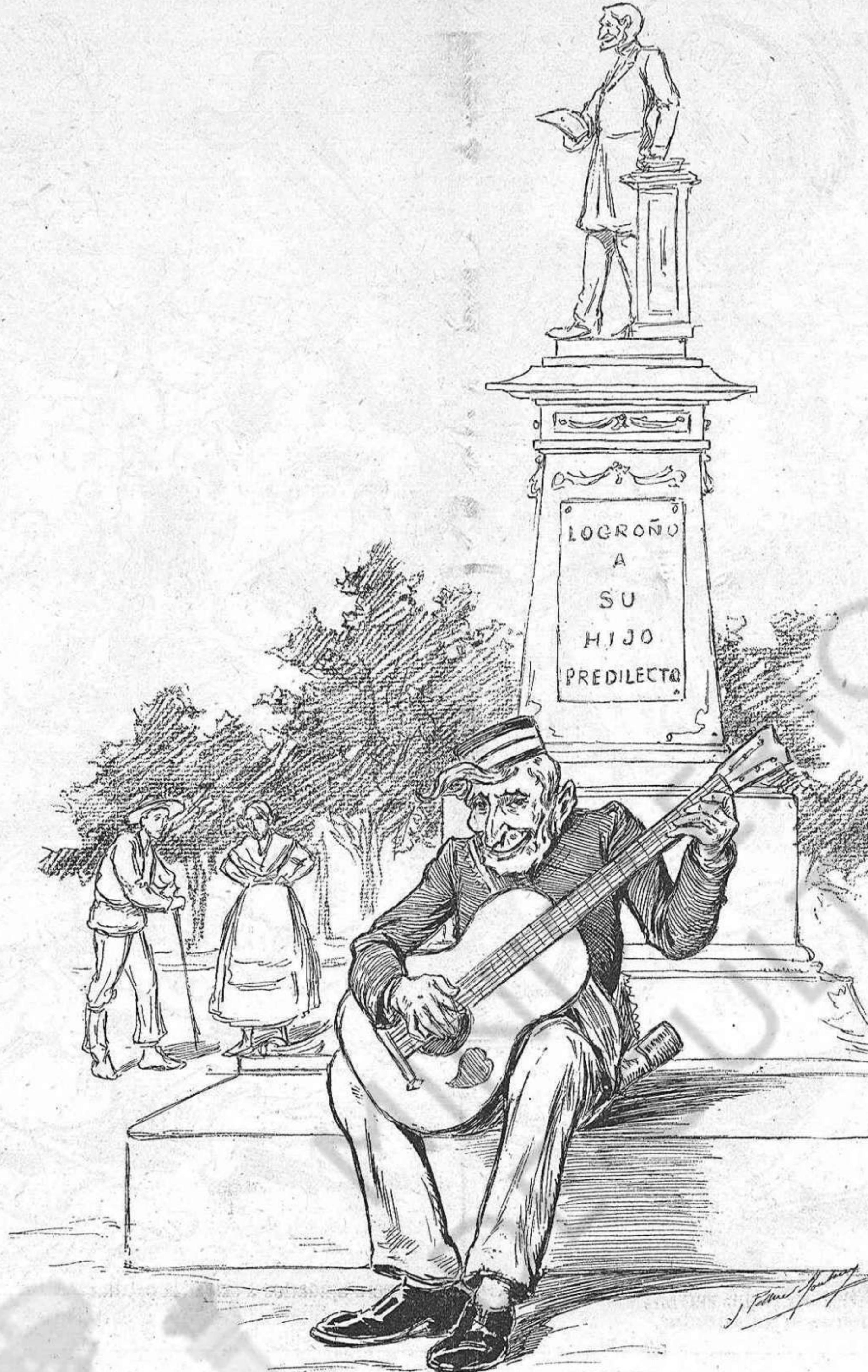
Bona època! May sigui sino per alló que diu el refrà: «Mars marsot, mata a la vella á la vora del joch y á la jova si pot.»

Si j'étais roi...

¿V'en saber lo que faria si jo fos rey?

Quan sobrevingrà una crisi política per l'estil de l'última, en lloc de prendre consell dels caparros de uns partits gastos, corromputs, sense horisóns, constituirà un govern de gent honrada, imparcial y decent, ab l'única y exclusiva missió

La cansó del llicenciat

—A tu puerta planto un pino
y á tu ventana una parra...

y entre 'n Maura y en Silvela
m' han ben xafat la guitarra.

de que presidissin unes eleccions generals completement lliures.

Y á ff de que no tinguessin temps de montar la màquina electoral, els senyalariá un plazo de vuit dies, pera que poguessin realitzar aquesta comissió.

Això equivaldrà al llicenciamient de totes las partides polítiques que no serveixen pera res com no siga pera fer la desgracia del país.

Y 'l país me senyalaría novas orientacions salvadoras.

**

¿Qué podrà succeir al cap-de-vall? ¿Que de las urnas electorals ne sortís una inmensa majoria republicana?

Millor que millor.

Per ben empleada donarà la perduta de la corona, si ab aquest acte de respecte á la voluntat nacional podrà contribuir á la salvació de la patria.

Això es lo que farà, si j'étais roi.

La provisó de 'l Arcadiá de Barcelona ofereix, segons sembla, no pocas dificultats. Son molts els que la pretenen. Cada una de las tendencias representades en el nou govern, té á Barcelona 'l seu grup, y cada grup 'l seu candidat.

Per sortir de compromisos, hi hauria un medi molt senzill. ¿No s'tracta de una vara? Donchs qui la pretingui que se la fassí.

—De quin modo? Els ho diré:
á l'eigrima de bastó
y al que surti vencedó
se 'l nombra arcalde de primé.

Un detall que pinta al viu la manera com s'administran els interessos públichs.

Avuy, després de mes de tres anys de haver perdut las Antilles, encara figura en el pressupost de Marina, la següent consignació: 123,000 pessetas pera... ¡las defenses submarines de Puerto Rico!

¡Q'í sab! Potser aquestes 123,000 pessetas, se gastan en café, per alló que diuen:

—No hay mejor café
que el de Puerto Rico.

Al Casino Fusionista
diu que no s'hi veu un' ànima.

—¿Cóm se diu el nostre Sancho?
—Espinosa.

—No està mal;
però, noy, per espinosa,
la tasca que li han donat.

*
—Mauristas y silvelistas,
y una sola menjadora?
No passarán quatre mesos
que no s'reparteixin mormas.

*
—Lo primer que 'l nou govern
va fe un cop va ésser á dalt,
va sé escorcollar la caixa,
y no hi va trobar ni un clau!

*
A en Comas ja no 'l saludó,
á en Collasso, psé... ni 'l veig:
ara, si 'm trech el sombrero,
es no mes per don Manuel.

*
Diu qu'en Sanchez Toca pensa
fó un grapat de barcos nous.
Com aquell: Vull fó una truya...
pero no teniaous.

*
—Oh trens que á Madrit feu vía,
carregats de pretendents...
¿Per quan guarden las catàstrofes?
¿Per qué no descarrileu?

*
—Hermosa, alló del casori
se 'ns ha tornat ayqua-poll:
la pujada de 'n Silvela
m' ha matat l'amor... y 'l sou.

*
—Y ara ¿qué fará en Sagasta,
ja casi en sas darrerías?
—¡Y qué ha de fér Anar vivint
de las sevas colomias.

L. WAT

A la Bolsa.

Un concurrent interpela á un corredor que acaba de despedir á un subiecte de pessima reputació, fentli tota mena de cumpliments, y prodigantli las cortesias y las encaixadas:

—¿Que no 'l coneix á n'aquest mano?

—Prou.

—Y, donchs, ¿cóm sabent qui es, li gosa á donar la mà?

—Per precaució, perque mentres li tinch la mà agafada tinch segurs el rellotje y la cartera.

Una minyona de servey se presenta á buscar el bagul á la casa abont últimament ha servit, y la seva ex-mestressa li pregunta:

—Es extrany que á la casa abont vas no hajan vingut á demanar informes.

—No ho deu haver considerat necesari. Al dirlí á la senyora que havia estat tres mesos aquí m'ha pres desseguida, y hasta ha dit: «Una noya que ha pogut resistir tres mesos seguits el genit de vosté, per forsa ha de ser un àngel.»

LA CARICATURA AL EXTRANGER

LAS ÚLTIMAS PARAULAS D'UN FABRICANT DE CANÓNS

—¡Ingratal!... ¡Jo, que tant havia fet per tú!...

(De Le Rire, de París.)

EL DINAR DELS SOBERANS

CARLOS (de Portugal:) - Es molt poch això per mi...
EDOUARD (d' Inglaterra:) - Així no quedara mes per nosaltres.

(De Le Charivari, de París.)

Cóm van caure 'ls fusionistas

El duch tropessá ab uns barcos,
el peu se li va enredar,

van segui 'ls altres y, llestos,
tots se'n van aná á can Taps!

Cassat al vol:
—Cregueu, noys, qu' es ben cert qu' hi ha homes
que may están contents. Jo tinch un coneget que
anyora 'ls temps en que 'ls ulls de poll que tenia als
peus li feyan veure las estrelles.

—Vaja un tipo més raro!

—Oh! Aixó segons cón se mira. Potser no li tro-
bareu tant si us dich qu' es un minyó que 'l van fer-
ir á la guerra y van tenir que amputari las dugas
camas.

Me distragué la manfa
que va tenir mossén Lluch;
digué que quan moriria
al costat seu hi voldria
uns rosaris y un trabuch.
Per por de ser empaytat
vol defensa, es natural..
Diu qu' es home molt honrat,
y vol sortir ben armat
en el judici final.

A. P. P.

—Qué ho fa que mossén Tiberi
deya un—està tant grasset?
Y va contestá un xicot
que no té gayre senderi:
—Si la panxa té groixuda
no vol dir que vagi fart;
es que sols traballa un quart...
oh, y encara hi fa beguda.

E. BORRÀS

—Vinch del tiro de gallinas
y he tingut sort, n' hi mort deu.
—Gallinas! vaya una gracia
home, matí á deu valents!

D. Antón, jo no so re,
pro iluminó á molta gent.
—Vosté será un gran talent!
—No señor, soch fanalé.

—Aparteuos d' aquí, hereu-
van dir á un home aturat
y ell respondéu ab trista veu:
—¿Hereu jo? que no veyen
que demano caritat?

RICARDO FEU

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XABADA.—Em-pi-pn.
2. MUDANSA.—Lit-Llet.
3. TRENCÀ-CLOSÇAS.—La resclosa.
4. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Confiter.
5. GEROGLÍFIC.—Per perrucas un perruqué.

Han devinat totas ó part de les solucions del número anterior els caballers: Manolo Fideñas, K. M., Carrer Tombarrochs, Xapu Dopor, J. Massó A. (Xeripa), Muscius y Noy de les mostras.

XARADA

Dos vegades sembla
d'un primer extranya
la nota enigmática
semi extravagant
de qu' en las xaradas
si volen ser tals,

pel sol fet de serho,
per dalt ó per baix.
pel mitjà ó las voras
hi té de constar
inverso ó no inversa
dos prima girats.

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA
Cada cop que la Carlota
contempla 'l pas de la tot
al rebre l' ayre que tota
pensa sempre ab el xicot.

QUIMET DE SANT MARTÍ

TRENCA-CLOSÇAS

LOLA E. NADIE

SANS

Formar ab aquestes lletras degudament combinades
el titol de una ópera francesa en tres actes.

V. MORECHITEL S. EN C.

CONVERSA
—¿Hont vas Roch?

al fill de don Agustí
que li tinch de da una bestia
que no fa gaire t' hi dit.

J. FARRÉS GAIRALT

GEROGLÍFICH COMPRIMIT

: III OO

ALBERTET DE VILAFRANCA

Caballers: Salvador Roig, Ernesto de V., Julio Palau

v Ximenez. L. Luis Albareda S., K. M., Magarriñas, Siul Aloreguif, P. Xaubet, Xapu Dopor, A. Roca, Mi-
quel Camps, Rafel Mestrals, Ricardo P. y Vendrell, Llo-
renç Carbó, J. Massó A. (Xeripa), Borràs Borrasca y Ra-
fael Torné y R.: No ns convenen les seves matemàtiques.

Caballers: J. Farrés Gairalt, A. S. Viñals, R. Aregall (Yo), F. Joanet, A. Vitalia, Noy de las mostras. A. Ri-
bas Ll., Dr. U., Joan Cassi Torras y Hipparión: Ben
vingute sian els seus treballs.

Caballer: Aguilera: Rebuda la seva composicioneta y
tantes gracies. —Quinet: «Coacció catalana, eh? Cre-
gueisseu que ho sentim meu per vos que per nosaltres. Y
entengui que 'ns fem cárrec de la seva situació, y per
aixó no 'ns ha de desmereixer en res. —Ernestamills:
Carrincloneta y manseta. —Andic Ogaitnas: Perdoni,
però vosté sembla que vol entrar per la finestra, y aixó
no es possible. —Llumirblau: Hombre, hombre; aixó dels
impossibles y dels extrems està en desús; ja ni en Guai-
en fá. —R. Pamonicas: No li dihem ni si, ni no; de tots
modes, consti que 'l sonet es ben fetet y enginyoset.
—T. Rusca: N' hi enginoràrem algunt.. Vei hiaquí.
—Joseph Leonor: Aixó està ben sentit pero mal expre-
sat. Fixis en que 'ls versos curts y las consonàncies hi
son á cabassos, y aquests defectes no estém dispositos á
subsanarlos, per falta de temps. Igual li passa á la ante-
riorment enviada. Ho sentiu. —Enrich Torrents Lluís:
Defectuosa en grau superlatiu. —M. Carbó d' Alsina: La
poesia es acceptable. Els cantars anuncis no van, per ser
anuncis, encara que 'n alguns d' ells s' hi nota enginy.
—Angel Bufadó: Semblan versos de cabell d' àngel. Fa-
rian cuchs als lectors. —J. Costa y Pomés: Agravíam l'
envio Farém els possibles, sempre, de aprofitar tot lo
aprofitable. —J. Escriví y Crous: Aquests cantars no van
prou bé. —A. B. O. Copdecap: ¿Vol creurem á mi? Fas-
si un cop de cop y no torni á escriure versos en sa vida...
—Arthur Gandol: Sugessions admirablement el fret la
seva hivernencia; després de llegirla m' han hagut d' em-
bolcar ab la capa. Veurém, veurém...

Imprenta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer
del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.

¡Atenció! ¡Preparinsel! Dijous que vé, dia 18 de Desembre, sortirà l' interessant
ALMANACH DE LA CAMPANA DE GRACIA

PERA L' ANY 1903

El mes popular dels almanachs polítichs que 's publican á Espanya

L' ALMANACH DE LA CAMPANA DE GRACIA es una revista satírica del any, un volum de treballs humorístichs, un museo de caricaturas y notes còmicas, tractades ab el llapis y ab la ploma.

Forma un tomo d' unes 200 pàgines y valdrà **DOS** ralets per tot arreu

DIJOUS, DIJOUS QUE VE SORTIRÀ

